

СУЧАСНІ МЕТОДИ ПІДГОТОВКИ ТА НАВЧАННЯ РЯТУВАЛЬНИКІВ, ЩО ПРАЦЮЮТЬ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

*Белюченко Д. Ю., викладач
Національний університет цивільного захисту України*

Оптимізація методів навчання, впровадження нових технічних пристроїв і їх активне використання є важливим напрямком підвищення якості навчального процесу. Використання нового обладнання вирішального професійні завдання сприяє формуванню професіоналізму майбутнього рятувальника, особливо якщо від якості його підготовки залежить життя іншої людини.

Професія рятувальника пов'язана з роботою в складних, а іноді в екстремальних умовах, і це не залежно від того, чи проходить процес навчання або це реальні події, пов'язані з ліквідацією наслідків стихійних лих. Одними з таких умов є робота в повній екіпіровці при виконанні завдань пов'язаних з подоланням перешкод в напівзруйнованих будівлях, робота в задимлених приміщеннях, де обмежена зона видимості, робота з ручними пожежними драбинами на висотах. Все це вимагає від рятувальника розвитку таких професійна важливих якостей, як спритність, сила, витривалість, швидкісна витривалість, координація рухів, швидкість реакції. Дані якості формуються у майбутніх фахівців пожежно-технічного профілю, починаючи з навчання у вищих навчальних закладах ДСНС України.

Процес навчання в у вищих навчальних закладах ДСНС України пов'язаний не тільки із загальною фізичною підготовкою, а й зі

спеціальною фізичною підготовкою, де виховуються ті якості, які необхідні в професійній діяльності майбутнього рятувальника. У систему навчання входить подолання смуги перешкод, робота з ручними пожежними драбинами, проведення оперативних розгортань аварійно-рятувальної техніки з подачею вогнегасних засобів, проведення аварійно-рятувальних робіт, проведення рятувальних робіт на висоті. Майбутні рятувальники часто стикаються з труднощами при виконанні складно-координаційних рухів, особливо якщо це стосується роботи в захисному одязі рятувальника. Таким чином, необхідна розробка ефективних технологій підготовки майбутніх фахівців пожежно-технічного профілю до виконання своєї професійної діяльності.

Головним вектором наукового пошуку є вдосконалення психофізичної підготовки особового складу в процесі навчання у вищих навчальних закладах даного профілю. Однак, як показує аналіз досліджень, недостатньо вивченими залишаються питання, пов'язані з розробкою методики проведення навчально-тренувальних занять, що забезпечують удосконалення психофізичних компонентів професійно-прикладної фізичної підготовки. Перш за все, це стосується змісту і структури занять, побудованих на основі моделювання екстремальних умов виконання професійно-прикладних задач, що забезпечують при цьому, як підвищення рівня фізичної підготовленості і працездатності в надзвичайних умовах, так і формування професійних навичок, необхідних для вирішення професійних завдань у здобувачів вищих навчальних закладів ДСНС України. У зв'язку з цим наукове обґрунтування методів навчання в рамках професійно-прикладної фізичної підготовки на основі моделювання ускладнених умов професійної діяльності є на сьогоднішній момент актуальним.

У зв'язку з цим наукове обґрунтування методів навчання в рамках професійно-прикладної фізичної підготовки на основі моделювання

ускладнених умов професійної діяльності є на сьогоднішній момент актуальним. Одним із напрямків удосконалення навчально-тренувального процесу в підготовці майбутніх фахівців пожежно-технічного профілю, а також виховання спеціальних фізичних якостей за допомогою моделювання різних рухових дій в ускладнених умовах є застосування спеціальних тренажерів, умови яких максимально наближені до різноманітних умов надзвичайних ситуацій.

Ефективність навчання при використанні спеціальних тренажерів багато в чому залежить від того, наскільки повно він використовується в навчальному процесі. Тому основними педагогічними передумовами навчання на спеціальних тренажерах є моделювання різних ситуацій і постановка досить складних професійних задач, вирішення яких безпосередньо залежить від функціонально професійної підготовки майбутнього рятувальника.

Імітаційне моделювання різних ситуацій на спеціальних тренажерах для навчальних і тренувальних цілей має такі особливості: багатоваріантність, комплексність, нормативність, активність та індивідуальність. Дані особливості можуть виявлятися в науково-практичній послідовності формування у здобувачів вищої освіти конкретної системи умінь і навичок, способів професійної діяльності. Навчання на спеціальних тренажерах в умовах навчально-тренувального процесу може мати групову форму організації, яка пов'язана з виконанням складно-координаційних вправ, пов'язаних з ускладненням функції дихання, тривалою фізичною активністю.

Використання спеціальних тренажерів передбачає вирішення завдань психологічної, технічної і фізичної підготовки в комплексі. Застосування в навчально-тренувальних заняттях спеціальних вправ в ускладнених умовах з поступовим збільшенням навантажень, буде сприяти розвитку не тільки фізичних якостей, але і професійних умінь і навичок, що в свою чергу

забезпечить істотне підвищення показників фізичної підготовленості, фізичного розвитку, функціонального рівня і психічного стану здобувачів вищої освіти навчальних закладів ДСНС України.

Література:

1. Fire and Emergency Service Personnel Knowledge and Skills Proficiency. Режим доступу: <https://www.nfpa.org/-/media/Files/News-and-Research/Fire-statistics-and-reports/Emergency-responders/RFFEMSP Proficiency.pdf>

2. Evaluation of Fire Service Training Fires. Режим доступу: <https://www.nfpa.org/-/media/Files/News-and-Research/Fire-statistics-and-reports/Emergency-responders/RFEvaluationofFireServiceTraining.ashx>

УДК 614.849(035.064-057.17)

**НАСТАНОВА З ОРГАНІЗАЦІЇ ГАЗОДИМОЗАХИСНОЇ СЛУЖБИ
ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ДО БЕЗПЕЧНОЇ РОБОТИ
ГАЗОДИМОЗАХИСНИКІВ**

*Пономаренко І. В., ад'юнкт
Національний університет цивільного захисту України*

Настанова з організації газодимозахисної служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України [1] (далі - Настанова) визначає порядок організації та діяльність газодимозахисної служби (далі - ГДЗС) у гарнізонах і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України (далі – ОРСЦЗ).